

แบบฟอร์มการถอดองค์ความรู้/บทเรียนจากการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

๑. เรื่อง การตรวจสอบเงินฝากคลังสำนักงานพาณิชย์จังหวัด

๒. เจ้าขององค์ความรู้/บทเรียน นางสาวสุดธิดา แสงเจริญ

กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

๓. ที่มา

ในแผนการตรวจสอบประจำปีมีการตรวจหน่วยงานในส่วนภูมิภาค พบว่า การปฏิบัติงานเกี่ยวกับเงินฝากคลังของสำนักงานพาณิชย์จังหวัด (สพจ.) หลายแห่งมีการปฏิบัติไม่ครบถ้วน ถูกต้อง ส่งผลให้รายการยอดคงเหลือที่มีอยู่จริง ไม่สอดคล้องกับยอดตามบัญชี ทั้งนี้ยอดคงค้างดังกล่าวจะเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ เพื่อลดข้อผิดพลาดและแนะนำแนวทางที่ถูกต้องให้กับผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในหน่วยงาน รับทราบและนำไปปฏิบัติให้ถูกต้องและเป็นแนวทางเดียวกัน

๔. ขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นไปตามสรุปขั้นตอนการตรวจสอบบัญชีเงินฝากคลังของสำนักงานพาณิชย์จังหวัด (สพจ.) (เอกสารแนบ ๑) ดังนี้

๔.๑. สอบทานระบบการควบคุมภายในของเงินฝากคลังว่าเพียงพอเหมาะสมและเป็นไปตามระเบียบที่กำหนดหรือไม่ เช่น การจัดทำทะเบียนคุมเงินประกันสัญญา เงินรับฝากอื่น เป็นต้น เอกสารประกอบการตรวจสอบ ได้แก่ ทะเบียนคุมเงินประกันสัญญา ทะเบียนคุมเงินรับฝากอื่น เช่น เงินสินบนรางวัล และใบเสร็จรับเงิน ซึ่งประกอบด้วยรายการอย่างน้อย ดังนี้

- ทะเบียนคุมเงินประกันสัญญา ได้แก่ วันที่ เลขที่สัญญา รายการ จำนวนเงิน วันที่ครบกำหนด วันที่จ่าย

- ทะเบียนคุมเงินสินบนรางวัล ได้แก่ วันที่ รายการ จำนวนเงิน วันที่ครบกำหนด วันที่จ่าย

- ใบเสร็จรับเงิน มีการแบ่งแยกแต่ละประเภทของเงินที่รับ ได้แก่ ใบเสร็จรับเงิน สป. และใบเสร็จรับเงินค่าปรับ คน.

๔.๒ ตรวจสอบรายงานจากระบบ GFMS การตรวจสอบงบทดลอง

๒.๑ การตรวจสอบดุลบัญชีในงบทดลอง เอกสารประกอบการตรวจสอบ ได้แก่ รายงานงบทดลอง

๒.๒ การตรวจสอบความสัมพันธ์ของยอดยกไปรายการแต่ละรหัสบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง เอกสารประกอบการตรวจสอบ ได้แก่ รายการยอดยกไปเงินฝากคลัง = เงินประกันอื่น + เงินรับฝากอื่น ซึ่งเงินฝากคลัง แสดงยอดด้าน “เดบิต” และ เงินรับฝากอื่น/เงินประกันอื่น แสดงยอดด้าน “เครดิต” (ดังภาพที่ ๑)

บัญชีแยกประเภท	ยอดยกมา	เดบิต	เครดิต	ยอดยกไป
1101010101 เงินค้ำมือ	0.00	2,630,060.05	(2,630,060.05)	0.00
1101010104 เงินอุดหนุนราชการ	20,000.00	0.00	0.00	20,000.00
1101010112 หักเงินนำส่ง	0.00	2,767,286.05	(2,767,286.05)	0.00
1101010113 หักหรือ Clearing	0.00	10.91	(10.91)	0.00
1101020501 เงินฝากคลัง	36,556.00	0.00	0.00	36,556.00
1101020601 งด/ผล. เพื่อนำส่งคลัง	0.00	138,033.20	(138,033.20)	0.00

บัญชีแยกประเภท	ยอดยกมา	เดบิต	เครดิต	ยอดยกไป
2101020198 งบ. อื่น-หน่วยงานรัฐ	(29,208.85)	90,926.79	(61,717.94)	0.00
2102040101 ค่าเช่าอุปโภคบริโภคจ่าย	0.00	0.00	(36,198.10)	(36,198.10)
2102040102 ค่าวัสดุจ่าย	0.00	841,420.00	(842,420.00)	(1,000.00)
2102040103 P/H tax-บุคคล (03)	0.00	500.00	(500.00)	0.00
2102040106 P/Htax-กงค. นิติ (53)	0.00	34,750.02	(34,750.02)	0.00
2102040199 ค่าจ่ายอื่น-ภายนอก	0.00	0.00	(7,310.00)	(7,310.00)
2111030199 เงินรับฝากอื่น	0.00	0.00	0.00	0.00
2112010199 เงินประกันอื่น	(36,556.00)	0.00	0.00	(36,556.00)

ภาพที่ ๑ แสดงรายงานงบทดลองหน่วยเบิกจ่าย

๔.๓ ตรวจสอบรายละเอียดเงินฝากคลัง แต่ละประเภทว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง เป็นจำนวนเงินเท่าใด ยอดคงเหลือตามบัญชีถูกต้องตรงตามที่มีอยู่จริงหรือไม่ โดยรายละเอียดเงินฝากคลัง ณ วันที่ตัดยอด ประกอบด้วย เงินประกันสัญญา และเงินสินบนรางวัล (ถ้ามี)

๔.๔ ตรวจสอบว่าการบันทึกรับ-จ่ายเงินฝากคลังแต่ละประเภท ในระบบ GFMIS เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนดหรือไม่ เอกสารประกอบการตรวจสอบ ได้แก่ รายงานบัญชีแยกประเภทของบัญชีเงินฝากคลัง บัญชีเงินประกันอื่น และบัญชีเงินรับฝากอื่น โดยการบันทึกและเบิกจ่ายเงินฝากคลัง ในระบบ GFMIS ดำเนินการดังนี้

- เงินประกันสัญญา เป็นไปตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๐.๓/ว.๓๑๑ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ เรื่อง แนวปฏิบัติทางบัญชีในการจ่ายเงิน การรับเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ

- เงินสินบนรางวัล เป็นไปตามหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ที่ พณ ๐๒๐๓/๔๙๖ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เรื่อง ซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บและนำส่งเงินรายได้รับแทนกรมในระบบ GFMIS (เพิ่มเติม)

๔.๕ สอบทานบัญชีแยกประเภทเงินฝากคลัง เงินประกันอื่น และเงินรับฝากอื่น จากรายงานงบทดลองหน่วยเบิกจ่ายรายเดือนกับรายงานแสดงการเคลื่อนไหวเงินฝากคลัง จากระบบ ณ วันที่ตัดยอด ว่าถูกต้องตรงกันหรือไม่

เอกสารประกอบการตรวจสอบ ได้แก่ รายงานงบทดลองหน่วยเบิกจ่ายรายเดือน และรายงานแสดงการเคลื่อนไหวเงินฝากคลัง (ดังภาพที่ ๒)

รายงานงบทดลองหน่วยเบิกจ่ายรายเดือน
 Program name : ZGL_MVT_MONTH_ZZPMT รหัสหน่วยงาน 1302 สนง.ปลัดกระทรวงพาณิชย์ Page No. : 1
 User name : 1300Z01 หน่วยเบิกจ่าย 000001300200038 สพจ. นว. Report date : 19.06.2020
 ประจำงวด 005 ถึง 008 ประจำปี 2020 Report Time : 14:41:27

บัญชีแยกประเภท	ยอดยกมา	เดบิต	เครดิต	ยอดยกไป
1101010101 เงินสดในมือ	0.00	34,070.00	(34,070.00)	0.00
1101010104 เงินทดรองราชการ	20,000.00	0.00	0.00	20,000.00
1101010112 หักเงินนำส่ง	0.00	2,659,364.60	(2,659,364.60)	0.00
1101020501 เงินฝากคลัง	44,640.00	28,690.00	(4,440.00)	68,890.00

รายงานงบทดลองหน่วยเบิกจ่ายรายเดือน
 Program name : ZGL_MVT_MONTH_ZZPMT รหัสหน่วยงาน 1302 สนง.ปลัดกระทรวงพาณิชย์ Page No. : 2
 User name : 1300Z01 หน่วยเบิกจ่าย 000001300200038 สพจ. นว. Report date : 19.06.2020
 ประจำงวด 005 ถึง 008 ประจำปี 2020 Report Time : 14:41:27

บัญชีแยกประเภท	ยอดยกมา	เดบิต	เครดิต	ยอดยกไป
1208070102 คสดค/ทรัพย์สินไม่ระบุ	0.00	0.00	0.00	0.00
1211010101 งานระหว่างก่อสร้าง	0.00	374,500.00	0.00	374,500.00
1211010102 ทักงานระหว่างสร้าง	0.00	374,500.00	(374,500.00)	0.00
2101010102 จ/น การค้า-ภายนอก	0.00	1,442,032.47	(1,442,032.47)	0.00
2101010103 รับสินค้า / ในสำคัญ	0.00	1,098,635.73	(1,169,535.73)	(70,900.00)
2101020106 จ/น สก-รับแทนกัน	(82,336.00)	2,739,874.60	(2,676,202.60)	(18,664.00)
2101020198 จน. ขึ้น-หน่วยงานรัฐ	0.00	92,532.68	(92,532.68)	0.00
2102040101 สาธารณูปโภคค้างจ่าย	0.00	0.00	0.00	0.00
2102040102 ใบสำคัญค้างจ่าย	0.00	479,439.08	(479,439.08)	0.00
2102040103 W/H tax-บุคคล (03)	0.00	400.00	(400.00)	0.00
2102040106 W/Htax-ภงด. นิสี (53)	0.00	7,698.60	(7,698.60)	0.00
2104010101 อดแผ่นดินรอนำส่งคลัง	0.00	0.00	0.00	0.00
2111020199 เงินรับฝากอื่น	(40,200.00)	300.00	(1,620.00)	(41,520.00)
2112010199 เงินประกันอื่น	(4,440.00)	4,440.00	(27,370.00)	(27,370.00)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	
รายงานผลการเคลื่อนไหวเงินฝากกระทรวงการคลัง																Page No. : 19				
Program name : ZGL_RPT512 รหัสหน่วยงาน 1302																Report date : 18.05.2020				
User name : 1300Z01 สนง.ปลัดกระทรวงพาณิชย์																Report Time : 11:11:20				
ตั้งแต่วันที่ 01/03/2020 - 15/05/2020																				
บัญชีแยกประเภท : 1101020501 เงินฝากคลัง																				
วันที่																				
เลขที่																				
ประเภท																				
เอกสารอ้างอิง																				
ผู้ผ่านแทน																				
การกำหนด																				
หน่วยเบิกจ่าย																				
ผ่านรายการ																				
เดบิต																				
เครดิต																				
ยอดยกไป																				
เจ้าของเงินฝาก : 1300200038																44,640.00				
บัญชีเงินฝาก : 10658 บัญชีเงินฝากเงินสิ้นบริวาร																38,550.00				
09.03.2020		160000433	RX	6288210000000000	1302		1300200038		1300200038	300 -										38,850.00
01.04.2020		160000106	RX	6287010000000000	1302		1300200038		1300200038	300 -										39,150.00
17.04.2020		1600000925	RX	6287010000000000	1302		1300200038		1300200038	300 -										39,450.00
22.04.2020		1600000453	RX	6281200000000000	1302		1300200038		1300200038	60 -										39,510.00
27.04.2020		1600002512	RX	6282060000000000	1302		1300200038		1300200038	60 -										39,570.00
**** รวมบัญชีเงินฝาก : 10658 บัญชีเงินฝากเงินสิ้นบริวาร																1,020.00 -	39,570.00			
บัญชีเงินฝาก : 10908 เงินประกันสัญญาของสนง.พาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา																4,440.00				
10.03.2020		1600001219	RX	6288210000000000	1302		1300200038		1300200038	10,930.00 -										15,370.00
26.03.2020		1600000440	RX	6281200000000000	1302		1300200038		1300200038	12,000.00 -										27,370.00
27.03.2020		1600000205	RX	6282060000000000	1302		1300200038		1300200038	1,440.00 -										28,810.00
31.03.2020		1600000521	RX	6287250000000000	1302		1300200038		1300200038	3,000.00 -										31,810.00
03.04.2020		200000187	JO	3400000033	1302		1300200038		1300200038	-	3,000.00									28,810.00
10.04.2020		200000193	JO	3400000037	1302		1300200038		1300200038	-	1,440.00									27,370.00
**** รวมบัญชีเงินฝาก : 10908 เงินประกันสัญญาของสนง.พาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา																27,370.00	4,440.00	27,370.00		
บัญชีเงินฝาก : 10921 เงินสิ้นบริวารและเงินรางวัล																1,650.00				
**** รวมบัญชีเงินฝาก : 10921 เงินสิ้นบริวารและเงินรางวัล																-	-	1,650.00		
**** รวมเจ้าของเงินฝาก : 1300200038																28,390.00	4,440.00	68,590.00		

ภาพที่ ๒ แสดงการสอบทานบัญชีแยกประเภทเงินฝากคลัง เงินประกันอื่น และเงินรับฝากอื่น
 จากรายงานงบทดลองหน่วยเบิกจ่ายรายเดือนกับรายงานผลการเคลื่อนไหวเงินฝากคลัง

๔.๖ สรุปข้อมูลยอดคงค้างของเงินฝากคลัง และบัญชีที่มีความสัมพันธ์กัน

๔.๗ ตรวจสอบและวิเคราะห์ความครบถ้วน ถูกต้องของข้อมูลรายละเอียดเงินสินบนรางวัล และเงินประกันสัญญาจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดกับยอดคงค้างบัญชีเงินรับฝากอื่น และบัญชีเงินประกันอื่น

๔.๘ เอกสารหลักฐานประกอบการตรวจสอบ

- (๑) ทะเบียนคุมเงินประกันสัญญา
- (๒) ทะเบียนคุมเงินสินบนรางวัล
- (๓) ใบเสร็จรับเงิน
- (๔) รายงานงบทดลองของหน่วยเบิกจ่าย ซึ่งมีบัญชีแยกประเภทแต่ละบัญชี
- (๕) รายงานแสดงการเคลื่อนไหวเงินฝากกระทรวงการคลัง (เงินฝากคลัง)

๔.๙ ข้อสังเกตที่ตรวจพบของ สพจ.

- (๑) เงินสินบนรางวัลคงค้างเกิน ๑ ปี
- (๒) ใช้ใบเสร็จรับเงินข้ามปีงบประมาณและไม่พบใบเสร็จรับเงิน
- (๓) นำเงินฝากคลังผิดประเภท
- (๔) ไม่มีการบันทึกจ่ายในระบบ
- (๕) หลักประกันสัญญาใช้ต่อเนื่องข้ามปีงบประมาณ
- (๖) เงินประกันสัญญาพ้นภาระผูกพันยังคงค้างในระบบ
- (๗) เบิกจ่ายเงินฝากคลังผิดประเภท

๕. สรุปองค์ความรู้/บทเรียนที่ได้

มีขั้นตอนของการตรวจสอบเงินฝากคลังของสำนักงานพาณิชย์จังหวัด จากการบันทึกบัญชีในระบบ GFMS ว่ามีความถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบที่เกี่ยวข้องของเงินฝากคลังแต่ละประเภท รวมถึงยอดคงเหลือเงินฝากคลังแต่ละประเภทในรายงานงบทดลองที่มีความสัมพันธ์กัน และความถูกต้องตรงกับรายการที่มีอยู่จริง

๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๖.๑ ศึกษาหาความรู้พร้อมที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ อาทิเช่น การศึกษาจากผู้รู้จากการเข้ารับการฝึกอบรม แสวงหาความรู้และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง

๖.๒ ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานในเรื่อง เงินฝากคลัง การบันทึกบัญชีในระบบ GFMS และระเบียบที่เกี่ยวข้องของเงินฝากคลังแต่ละประเภท

๖.๓ ทักษะการสื่อสารกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากต้องมีทักษะในการสื่อสารที่ดี ชัดเจน ตรงประเด็น เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามหัวระยะเวลาที่กำหนด

๗. ปัญหา/อุปสรรค

ยอดคงเหลือเงินฝากคลังที่มีอยู่จริง ไม่ถูกต้อง ครบถ้วนตรงกับยอดคงเหลือตามบัญชี เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามที่กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนด

๘. แนวคิดในการปฏิบัติงาน

๘.๑ ต้องการให้หน่วยงานรับตรวจปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องด้วยความละเอียดรอบคอบ ถูกต้อง แม่นยำ ครบถ้วน ทันเวลา ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

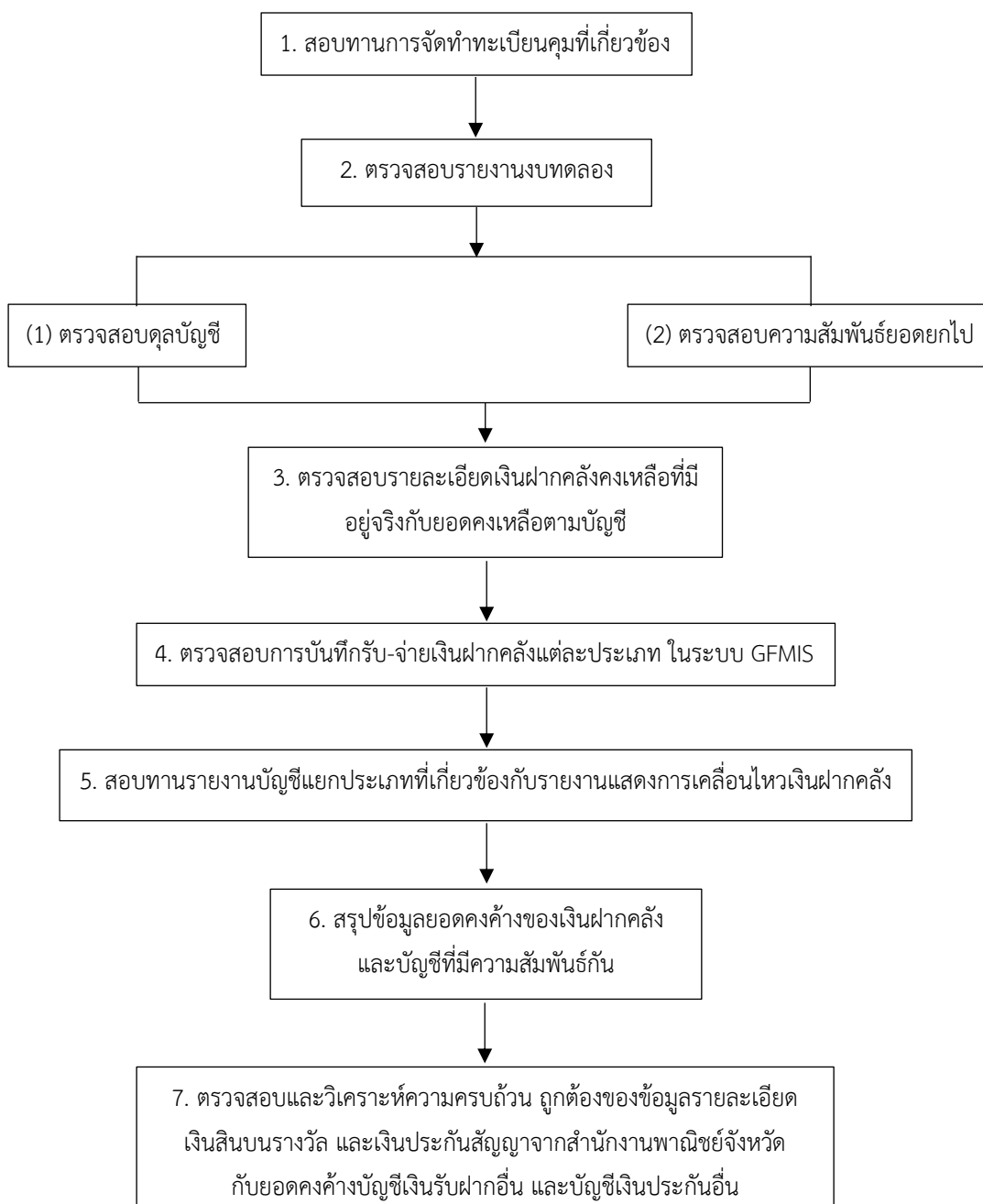
๘.๒ จัดทำคู่มือการตรวจสอบเงินฝากคลัง โดยใช้เทคโนโลยีมาช่วยการปฏิบัติงานในหน่วยงาน

๙. รูปภาพประกอบ (เอกสารแนบ ๒)

๑๐. ผู้ถอดองค์ความรู้/บทเรียน นางสาวสุดธิดา แสงเจริญ

๑๑. วัน/เดือน/ปี ที่ถอดองค์ความรู้/บทเรียน วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

สรุปขั้นตอนการตรวจสอบบัญชีเงินฝากคลังของสำนักงานพาณิชย์จังหวัด (สพจ.)

กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

เอกสารแนบ ๒

ภาพการประชุมกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้
เรื่อง การตรวจสอบเงินฝากคลังสำนักงานพาณิชย์จังหวัด เมื่อวันที่ ๑๖ ก.พ. ๖๔